

U s n e s e n í

Městský soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 20. června 2019 odvolání obžalované **Mgr. G. W.**, nar. xxx v Xxx, a **opatrovníka nezletilých poškozených E. W., nar. xxx., a A. W., nar. xxx.**, Úřadu MČ Praha 4, proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4, sp. zn. 52 T 68/2018, ze dne 26. října 2018, a rozhodl takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. f, odst. 2 tr. řádu se napadený rozsudek **zrušuje ohledně výroků o náhradě škody** podle §§ 228 odst. 1, § 229 odst. 1, odst. 2 tr. řádu a **znovu** se podle § 259 odst. 3 tr. řádu **rozhoduje** tak, že:

Podle § 229 odst. 1 tr. řádu se poškozené A. W., nar. xxx., a E. W., nar. xxx., zast. opatrovníkem ÚMČ Praha 4, **odkazují** s nároky na náhradu nemajetkové újmy **na řízení ve věcech občanskoprávních.**

Podle § 256 tr. řádu se odvolání poškozených A. W., nar. xxx., a E. W., nar. xxx., zast. opatrovníkem ÚMČ Praha 4, **zamítají.**

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4, sp. zn. 52 T 68/2018, ze dne 26. října 2018 byla obžalovaná Mgr. G. W. uznána vinnou zločinem týrání svěřené osoby dle § 198 odst. 1, odst. 2 písm. c), písm. d) trestního zákoníku a přečinem ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. b), písm. d), odst. 3 písm. b) trestního zákoníku, za to byla odsouzena podle § 198 odst. 2 tr. zákoníku a za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 2 roků, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 tr. zákoníku a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 4 roků. Podle § 99 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, bylo obžalované dále uloženo ochranné psychiatrické léčení ambulantní formou, propojené s psychoterapií. Dále bylo rozhodnuto, že podle § 228 odst. 1 tr. řádu je obžalovaná povinna uhradit pošk. nezl. E. W. náhradu způsobené škody ve výši 50.000 Kč, se zbytkem nároku na náhradu škody byla tato poškozená odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních, pošk. nezl. A. W. byla dle § 229 odst. 1 tr. řádu odkázána s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.
2. Uvedených trestných činů se obžalovaná dle skutkových zjištění obvodního soudu dopustila tím, že „od přesně nezjištěné doby, nejméně však od roku 2013 do 18. 8. 2017, tedy po delší dobu, v Praze, zejména v místě trvalého bydliště na adrese Xxx, ul. Xxx se vzrůstající intenzitou psychicky týrala své nezletilé dcery E. W., nar. xxx. a A. W., nar. xxx. za účelem dosažení vlastních zájmů v osobních sporech vedených s otcem nezletilých M. W., nar. xxx a vybudování nezdravé závislosti nezletilých na ní, kdy k sobě dcery nadměrně a nezdravě poutala, úmyslně s nimi manipulovala, podsouvala jim svůj nenávistný postoj vůči otci, zatabovala je do jejich konfliktu, nutila je lhát, což se následně odrazilo na kvalitě, intenzitě a vrlosti vztahu nezletilých k otci, kdy tyto jej odmítaly, nechtěly s ním trávit čas, vyjadřovaly k němu negativní postoje, v případě nezl. E. záměrně zkracovala údaje o jejím zdravotním stavu, nutila ji, aby vědomě vytvářela příznaky xxx, či aby předstírala či zveličovala jiné xxx obtíže, vystavovala ji bezdůvodným návštěvám a vyšetřením v různých zdravotnických zařízeních, také ji omezovala v jejím životě tím, že ji vystavovala naprosto nepotřebným opatřením, např. nočnímu buzení, v důsledku čehož nezl. E. řádně neplnila povinnou školní docházku, neboť v 1. pololetí školního roku 2015/2016 ze 403 hodin, E. 316 hodin zameškala, tím došlo k narušení vztahu s vrstevníky, kdy se nemohla s nimi účastnit žádných aktivit, přičemž

takovéto chování obviněné obě nezletilé významně poškodilo a narušilo jejich zdravý vývoj, neboť deformuje vývoj jejich osobnosti a vnímání morálních hodnot, obviněná jedná zcela v rozporu s jejich zájmy a zdravým psychickým a somatickým vývojem a podmínky, kterým jsou obě nezletilé vystaveny, jeví některé známky syndromu CAN.“

3. Proti tomuto rozsudku podali v zákonné lhůtě odvolání obžalovaná prostřednictvím obhájců a opatrovník obou nezletilých poškozených.
4. Odvolání obžalované směřuje do všech výroků napadeného rozsudku, vyjma výroku, jímž byla dle § 229 odst. 1 tr. řádu pošk. nezl. A. odkázána na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních. Namítá, že skutková zjištění nalézacího soudu jsou dosud nejasná a neúplná, neboť nezohlednil tvrzení obhajoby, svědecké výpovědi a listinné důkazy vykládal jednostranně ve prospěch obžaloby, napadený rozsudek je proto nepřezkoumatelný, v převážné části soud rekapituluje obsah důkazů, z nichž účelově vyjímá důkazy podporující obžalobu, aniž by následně uvedl, co konkrétně považuje za rozhodné pro výrok o vině, z odůvodnění není zřejmé, jakým konkrétním jednáním se měla skutku, který jí je kladen za vinu dopustit, z jakých konkrétních důkazů soud ke svému závěru dospěl, neuvedl jaký důkaz je pro něho objektivní.
5. Obžalovaná nesouhlasí se závěry nalézacího soudu, který za motiv jejího jednání označuje snahu dosáhnout vlastních zájmů ve sporu vedeném s manželem v rámci porozvodového uspořádání, v tomto ohledu zdůrazňuje, že toto řízení bylo zahájeno již 12. 3. 2014 k jejímu návrhu, poškozený dne 10. 4. 2014 pak navrhl, aby byly nezletilé svěřeny do jeho péče, když již v tomto návrhu upozorňoval na absence nezl. E. ve škole a že obžalovaná nezvládá péči o děti, přičemž současně přiznával, že jezdí na služební cesty mimo domov, které korespondují s absencemi dcery, sofistikovane tak vytváří obraz matky, která ho dehonestuje a vymýšlí si problémy u dětí, které dle jeho názoru neexistují. Již od té doby je celá rodina pod dohledem orgánů sociálně právní ochrany dětí, soudu v opatrovnickém řízení. Obžalovaná odkazuje na znalecký posudek vypracovaný prof. PhDr. et PhDr. Radkem Ptáčkem, Ph.D., který žádné týrání nezletilých neshledává a z něhož vyplývá, že se na rodičovském konfliktu a vyhocené situaci v rodině zcela jednoznačně podílí i manžel, svědek W.. Soud I. stupně sice zvažuje limity věrohodnosti jeho výpovědi, avšak nehodnotí, která jeho tvrzení jsou vyvrácena jinými výpověďmi. Obžalovaná se dále vyjadřuje k absencím nezl. E., uvádí, že veškeré absence ve škole byly řádně a včas omluveny a byla to ona, která veškerou zanedbanou látku s nezletilou doplnila. Omluvy absencí byly řádné, způsobené zdravotními důvody jak subjektivní povahy, tak též objektivně doloženými. K nahrávkám, které předložil svědek W. soudu, uvádí, že způsob, jakým byly pořízeny, dokresluje vyhocený rodičovský konflikt, se zřetelným podílem otce na jeho eskalaci, přičemž i znalec Ptáček se v tomto ohledu vyjádřil, že ze strany obžalované mohlo jít toliko o exces. Dle názoru obžalované se v dané věci přenesl partnerský a rodičovský konflikt do trestního řízení, kdy svědek W. kriminalizuje obžalovanou, v tomto ohledu též odkazuje na zásadu subsidiarity trestní represe a domnívá se, že v daném případě by její jednání mělo být primárně řešeno v opatrovnickém řízení prostředky práva civilního.
6. Obžalovaná proto navrhuje, aby odvolací soud v napadených výrociích rozhodnutí soudu I. stupně zrušil a rozhodl podle § 226 písm. b) tr. řádu tak, že žalovaný skutek není trestným činem a zprostil obžalovanou obžaloby, event. že se věc vrací soud I. stupně k novému projednání a rozhodnutí s doplněním dokazování, jak navrhovala.
7. Shora uvedené odvolání pak bylo následně obhajobou doplněno nově, kde, kromě již shora citovaných námitek a výhrad, poukazuje na to, že ji stávající situace mrzí, snaží se však především řešit dopady na nezletilé děti, které s ní v současné době mají velmi omezený kontakt. Popisuje, že v minulosti se snažila za pomoci státních orgánů řešit neutěšenou situaci v rodině, zejména násilné jednání otce, svědka W., které bylo namířeno vůči ní a byly mu často přítomny obě nezletilé děti, vyhrožoval jí, že v případě rozpadu vztahu a manželství využije svých kontaktů a obžalovanou nejen zničí, ale připraví o děti, sama je obětí domácího násilí, kdy ji svědek W. pravidelně týral v její domácnosti, a to jak psychicky, tak fyzicky se zvyšující se intenzitou, kdy na opatrovnický orgán se obracela již od r. 2013, přičemž to byla ona, která po celou dobu manželství výhradně o děti a rodinu

pečovala, což potvrzují i další svědci. Je si sice vědoma svého lidského selhání, nicméně toho se dopustila po mnoha letech týrání a bezmoci ze strany osoby jejího manžela. Blížeji pak popisuje situaci v rodině po narození obou dcer, kdy právě v důsledku obtížné rodinné situace se u nezl. E. začala rozvíjet a zhoršovat xxx xxx, začal se zhoršovat její zdravotní stav. K eskalaci konfliktu došlo také poté, co v r. 2016 v době péče otce, došlo u nezl. E. ke zlomenině xxx xxx xxx, a to zaviněným jednáním otce, který jí neposkytl první pomoc, její trestní oznámení na otce bylo však policií odloženo, aniž by kolizní opatrovník toto rozhodnutí napadl stížností. V tu dobu pak otec nezletilých na ní podal trestní oznámení, že zanedbává povinnou školní docházku nezl. E., které bylo odloženo policií s tím, že se snaží řešit rodinné spory, ke stížnosti opatrovníka tato věc byla znovu projednávána se snahou ji kriminalizovat. Opět se pak vyjadřuje a popisuje, co znamená Xxxx xxx. Odkazuje na znalecké posudky soudních znalců PhDr. Ptáčka a MUDr. Uhlíkové, což pak blížeji rozebírá.

8. Nad rámec předchozího odvolání zejména namítá nepoužitelnost zvukových záznamů obsahu telefonických rozhovorů, soud I. stupně pochybil, pokud neuvedl konkrétně, o jaké rozhodnutí soudů se opírá jeho úvaha o dodržení zásady proporcionality v případě pořízených záznamů, hovory byly nahrávány mezi ní a jejími dcerami, nikoli mezi ní a manželem, tedy údajné trestněprávně relevantní útoky měly směřovat vůči dcerám, nikoli vůči otcí dětí. Z argumentace soudu I. stupně dle obžalované vyplývá, že záznamy byly pořízeny z preventivních důvodů logikou „co kdyby náhodou“, navíc dcery měly u svého otce zakázáno používat své vlastní telefony a tedy otec účelově vytvořil situaci, kdy jediným komunikačním kanálem mezi ní a dcerami byl mobil otce. Odkazuje na rozhodovací praxi Ústavního a Nejvyššího soudu, které se opakovaně vyjádřily v tom smyslu, že nelze připustit uplatnění důkazního prostředku, jímž došlo k zásahům do soukromých práv obviněných v případech, kdy k pořizování takového důkazu docházelo kontinuálně z preventivních důvodů doufajíc, že dojde k záznamu hovoru, který by bylo možno později využít.
9. Opakovaně se vyjadřuje k dokazování před soudem I. stupně, které bylo dle jejího názoru neoprávněně založeno zejména na znaleckých posudcích vypracovaných obžalobou, přičemž znalecké posudky předložené obžalovanou byly zamítnuty s tím, že se jedná o znalecké posudky dělané prakticky na zakázku obžalované, přičemž neví, jakým jiným způsobem může předložit soudu důkazní prostředek v podobě znaleckého posudku, aniž by jeho vypracování nejdříve soudnímu znalci zadala. Vzhledem k tomu, že znalecké posudky, ze kterých soud I. stupně vycházel, jsou znalecké posudky obžaloby vypracované na základě zadání policejního orgánu, lze uvedenou logikou rovněž tyto odmítnout, neboť byly vytvořeny na zakázku obžaloby. Odůvodnění soudu postrádá logický základ, nepřistupuje v hodnocení důkazních prostředků rovnocenně a zjevně staví do popředí důkazy svědčící v její neprospěch, zatímco jí navržené důkazy jsou opomíjeny, není k nim přihlíženo. Orgány trestního řízení se ani nepokusily o zjištění názoru údajných obětí, nezletilých dětí, alespoň starší E., kdy trestní řád poskytuje možnost pro vedení takového výslechu ve fázi vyšetřování zvláště šetrným způsobem tak, aby výslech v dalším řízení už nebylo třeba opakovat, za přítomnosti OSPOD nebo jiné osoby mající zkušenosti s výchovou mládeže. Soud I. stupně rezignoval na svou povinnost náležitě objasnit podezření, kterým sama čelí, vystačil pouze s důkazními prostředky obžaloby. Soud I. stupně se nezabýval hodnocením osobnosti otce dětí, ale toliko hodnocením osobnosti obžalované, na otce nebyl vypracován žádný znalecký posudek ohledně hodnověrnosti, v tomto ohledu odkazuje na svědecké výpovědi svědků J., H. a M. W., kteří shodně uvedli, že užíval marihuanu.
10. Další doplnění odvolání bylo odvolacímu soudu doručeno dne 17.6.2019, které sepsal nově zvolený obhájce Mgr. Lukáš Trojan, který k obhajobě obžalované přistoupil vedle obhájkyne JUDr. Ing. Ivany Spoustové, Ph.D., a JUDr. Beneše. V tomto doplnění odvolání jsou namítány stejné skutečnosti tak, jak již rozvedeno shora s tím, že nově zvolený obhájce zároveň omluvil svou účast na novém veřejném zasedání, přičemž učinil shodný závěrečný návrh.
11. Odvolání opatrovníka nezletilých směřuje do všech výroků o náhradě nemajetkové újmy. Namítá, že při stanovení částky náhrady nemajetkové újmy vycházel z toho, že nezletilé jsou ve smyslu

zákona o obětech trestných činů zvláště zranitelnými oběťmi a s ohledem na způsobené duševní útrapy v souvislosti s neoprávněným úmyslným zásahem obžalované do široce definovaného práva na ochranu soukromí nezletilých. Velký význam dle opatrovníka mají i provedené důkazy, zejm. pak znalecké posudky a nález zařízení Xxx konstatující, že podmínky, kterým jsou děti vystaveny, jeví některé známky syndromu CAN a vážně ohrožují zdravý vývoj dětí. Nahrávky zachycující rozhovor nezletilých dcer s obžalovanou jsou velmi podstatné pro vykreslení promyšlené manipulace se zneužíváním zdravotního stavu dcer obžalované ve sporech proti jejich otci. Soud I. stupně mohl při stanovení výše nároku vycházet z důkazů provedených v rámci trestního řízení. Pokud soud I. stupně zvažoval majetkové poměry obžalované, uplatněné nároky nejsou nepoměrné vzhledem k tomu, že obžalovaná je vysokoškolsky vzdělanou osobou a má tedy možnost vyššího uplatnění na trhu práce, jakož s ohledem na skutky, které vůči nezletilým páchala. S ohledem na uvedené proto navrhuje, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil ve výroku o náhradě nemajetkové újmy a změnil ho tak, že obžalovaná je povinna nahradit pošk. E. W. nemajetkovou újmu ve výši 100.000,- Kč a pošk. A. W. nemajetkovou újmu ve výši 50.000,-Kč.

12. Městský soud v Praze jako soud odvolací podle § 254 odst. 1,2 tr. řádu z podnětu podaných odvolání přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které mu předcházelo, a dospěl k následujícím závěrům.
13. V řízení, které napadenému rozsudku předcházelo, nebyly zjištěny podstatné procesní vady, které by měly za následek jeho zrušení dle § 258 odst. 1, písm. a) tr. řádu, právo na obhajobu bylo respektováno. Nálezací soud řádně provedl všechny důkazy potřebné pro správné rozhodnutí ve věci v intencích § 2 odst. 5 tr. řádu a tyto řádně provedené důkazy pak hodnotil v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů vyjádřenou v § 2 odst. 6 tr. řádu, tedy jednotlivě i ve všech jejich vzájemných souvislostech. Na základě řádného hodnocení důkazů pak dospěl k závěru o vině obžalované ve výroku citovaným jednáním, které posoudil správně i po stránce právní.
14. V průběhu odvolacího řízení obhajoba postupně v písemných podáních i u veřejného zasedání dne 20.6.2019 navrhla doplnit dokazování o nové důkazy, jedná se o odborné zprávy doc. MUDr. I. Ž., CSc., ze dne 22.2.2019, a MUDr. M. P. ze dne 29.5.2019, vyjádření MUDr. R. ze dne 21.5.2019, event. její výslech u soudu odvolacího ke skutečnostem ve vyjádření, výslech svědka MUDr. M. P., nadřízeného MUDr. K., ke spolupráci s rodinou a k podezření na Xxx xxx, protokol o jednání před OSPOD ze dne 3.10.2013, posudek na žákyni E. W. ze ZŠ Xxx xxx ze dne 11.6.2019 a zpráva o psychologické konzultaci PhDr. J. N. ze dne 17.6.2019, celý spis u OSPOD ohledně jejich oznámení o domácím násilí ze strany manžela a k popisu svého negativního vztahu k otci a chování otce k nezletilým, jak ho ony popisovaly, záznam výpovědi nezl. E. u OSPOD ze dne 12.11.2015, navrhuje vypracovat znalecký posudek za účelem posouzení osobnosti svědka M. W., jakož revizní posudek ústavní z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a klinická psychologie, pro rozpory v závěrech dosud činných soudních znalců.
15. Odvolací soud doplnil dokazování listinami, které obžalovaná v odvolacím řízení předložila, a to u veřejného zasedání dne 20.6.2019 provedl, přičemž z těchto nevyplývá ničeho, co by mohlo ve věci zvrátit napadené rozhodnutí nálezacího soudu. Ve zprávě MUDr. R. ze dne 21.5.2019, lékařky Centra xxx xxx xxx, xxxx ul., je uvedeno, že se jedná o upřesnění informace udané při soudním líčení s G. W., po dobu, co k ní obžalovaná docházela s dcerami, nebyla detailně seznámena s absencemi nezletilých ve škole, nebyl k tomu žádný důvod, neposkytovala omluvenky z vyučování, neboť matka s dcerami se dostavovala vždy v odpoledních hodinách, aby nenarůstala absence dětí, ošetření v její ordinaci tedy nemohlo způsobit 75 % absence ve škole, její zdravotní stav vysokou absencí ve škole však způsobit mohl. Ve zprávě doc. MUDr. I. Ž., CSc., ze dne 1.3.2019 (Xxx klinika XXX v Praze), je uvedeno, že obžalovaná má diagnózu XXX -xxx xxx, objektivně její stav odpovídá dlouhodobému stresu, nevyžaduje však medikaci, je bez patologického nálezu. Prozatím její adaptivní mechanismy jí od dekompenzace stavu, který však do budoucna není vyloučen, ochraňují. Ve zprávě MUDr. P., Xxx xxx Klinika.s.r.o., ze dne 29.5.2019, je uvedeno, že v dokumentaci E. není žádná zmínka o tom, že by matka měla diagnostikovanou poruchu ve smyslu Xxx xxx, MUDr.

K. argumentovala údajně ze zpráv Xxx nemocnice a ze znaleckého posudku VFN, kde se s určitou úvahou tohoto charakteru údajně nakládalo, oprávnění k tomu žádné ale neměla. Nemí žádného důvodu k tomu, aby styk s matkou v případě nezl. E. byl tak významně omezen. PhDr. J. N., klinický psycholog firmy Xxx, psychologické a poradenské služby ve zprávě ze dne 17.6.2019 uvádí, že obžalovanou měl v pravidelném čtrnáctidenním telefonickém kontaktu, jednou za měsíc mají pravidelné krátkodobé informativní schůzky, monitoruje tedy pravidelně její psychický stav, netrpí žádnou psychickou poruchou ani chorobou, zátěžové situace zvládá adekvátně a své jednání reguluje, nemůže se vyrovnat s odloučením obou dcer. Z protokolu o jednání před OSPOD ze dne 3.10.2013, ÚMČ Praha 4, kde předmětem jednání byla péče o nezl. E. a A., kam se dostavila v uvedený den obžalovaná, vyplývá, že se tato vyjádřila k situaci, která proběhla v srpnu, kdy otec odvezl nezl. E. bez souhlasu matky k rodičům na Xxx, vyjadřovala se k chování otce, k potřebám nezletilých i matky, byla poučena o tom, že oba rodiče mají rodičovskou zodpovědnost, ze kterých vyplývají práva a povinnosti rodičů a musí proto řešit vzájemné neshody, nikoliv před dětmi, neboť tak se na dětech dopouštějí psychického týrání, a to může být postihováno dle zákona, přičemž rodičům může být nařízena a také rodinná terapie nebo pomoc odborníka, a to pomocí správního řízení. Konečně, v předložené zprávě ZŠ Xxx xxx ze dne 11.6.2019 je uvedeno, že nezl. E. občas projevuje strach z blízkosti dospělé osoby a dotyku, kdy se uhýbá i blízkosti pedagoga, může docházet ze strany zákonných zástupců k určitému zanedbávání péče, při takovém přístupu by se školní výsledky s narůstajícími nároky a bez spolupráce rodičů mohly zhoršovat a tím žákyni demotivovat.

16. Odvolací soud pak zamítl nově navržené důkazy, shora citované, které sám neprovedl listinami, jak výše citováno, včetně výslechu lékařů R. a P., neboť s ohledem na charakter jejich zpráv shora a na již ve věci řádně provedené důkazy, nepovažoval jejich výpovědi za nezbytné, kdy těžiště dokazování, je navíc před soudem I. stupně, který sv. R. řádně k věci i v hlavním líčení vyslechl. Důkazy, které byly nově v řízení před odvolacím soudem jako celek předloženy a které částečně odvolací soud provedl, pak, jak již uvedeno, rozhodně nemohou nikterak zpochybnit rozhodnutí nalézacího soudu, neboť ten se všemi otázkami, které jsou zde řešeny, jak ještě níže uvedeno uvedeno, řádně zabýval. Odvolací soud upozorňuje, že problémy, které jsou navrhovanými důkazy, které částečně byly provedeny v odvolacím řízení, sv. MUDr. R. byla vyslechnuta již soudem I. stupně, netvrdí, resp. neprokazují nic ve věci nového, obvodní soud se vším, veškerou problematikou jako celkem velmi dopodrobna zabývá. Pokud jde o důkaz revizním znaleckým ústavním posudkem, nalézací soud se velmi dopodrobna zabývá všemi znaleckými posudky, tedy těmi, které byly vypracovány z podnětu orgánů trestního řízení, jakož i těmi, které předložila obhajoba, řádně vysvětluje, proč jsou pro něho směrodatné posudky nikoliv obhajoby, konkrétně na č.l.35, odst.47 odůvodnění rozsudku, s čímž zcela souhlasí i odvolací soud a odkazuje na toto. Znalci obhajoby sami u hlavního líčení uvedli, že problematika jim je známa od obžalované, celkový spisový materiál, podklady z něho k dispozici neměli, jejich vyjádření k podkladům, ze kterých čerpali, je podrobně obsaženo v odst. 28 a 29 odůvodnění rozsudku. Za této situace dospěl odvolací soud k závěru, že návrhu obhajoby v tomto směru nelze vyhovět, neboť vypracovávání dalšího tzv. revizního posudku není zapotřebí, věc byla znalecky řádně prošetřena, rozpory znalců byly dokazováním před soudem I. stupně rozptýleny a soud řádně vysvětlil, proč a jak ten který posudek má za průkazný či nikoliv. Doplnění dokazování novým dalším ústavním posudkem by vedlo pouze k průtahům a neekonomičnosti soudního řízení. Pokud jde o znalecký posudek z téhož oboru za účelem posouzení osobnosti sv. M. W., odvolací soud poukazuje na to, že ten zde vystupuje jako svědek, není poškozeným, není žádný oprávněný důvod tohoto znalecky v tomto trestním řízení zkoumat, jeho výpověď nalézací soud hodnotí velmi pečlivě v kontextu s ostatními důkazy, zejména znaleckými posudky MUDr. Tichého, PhDr. Kloše, PhDr. et PhDr. Ptáčka a MUDr. Uhlíkové, jakož předloženými záznamy telefonních hovorů pořázených právě sv. W., ale i samotnou obžalovanou (kdy ani tyto ve prospěch obžalované evidentně nesvědčí, k tomu pak níže). Proto byl i tento návrh na doplnění dokazování odvolacím soudem zamítnut jako zcela nadbytečný, rovněž by zbytečně docházelo k průtahům trestního řízení a jeho prodražování.

17. Napadený rozsudek, jeho odůvodnění rozhodně odvolací soud nepovažuje za nepřezkoumatelný, naopak, má veškeré náležitosti uvedené v § 125 odst.1 tr. řádu. Ten mj. stanoví, že v odůvodnění rozsudku soud stručně vyloží, které skutečnosti vzal za prokázané a o které důkazy svá skutková zjištění opřel, jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů, zejména pokud si vzájemně odporují. Z odůvodnění musí být patrné, jak se soud vypořádal s obhajobou, proč nevyhověl návrhům na doplnění dokazování a jakými právními úvahami se řídil, když posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení trestního zákona. Obdobně pak musí být odůvodněn výrok o trestu a další výroky rozsudku. Lze tady konstatovat, že uvedené náležitosti ve stručnosti napadený rozsudek obsahuje, nepřezkoumatelným není.
18. S námitkami obhajoby směřujícími do výroku o vině se odvolací soud nemůže ztotožnit, jak již uvedeno, ve věci řádně provedenými důkazy byla vina obžalované v nezbytném rozsahu prokázána. K námitce obžalované směřující do jednostranného hodnocení důkazů odvolací soud uvádí, že soud I. stupně nehodnotil důkazy jednostranně, naopak se vypořádal se všemi ve věci řádně provedenými důkazy, a to jak ve prospěch, tak v neprospěch obžalované, když tyto řádně hodnotil tak, jak mu to ukládá trestní řád v § 2 odst. 6, tedy nejen jednotlivě, ale i ve všech vzájemných souvislostech, nezabýval se toliko důkazy, které by svědčily v její neprospěch, ale nezabýval se ani toliko důkazy, které svědčí v její prospěch, jak by si obžalovaná zřejmě, jak z kontextu odvolání vyplývá, přála.
19. Nalézací soud velmi dopodrobna v odůvodnění rozsudku, konkrétně v odst. 2 – 17, cituje výpovědi obžalované, svědků M. W., manžela obžalované a otce nezletilých, M. a V. W., prarodičů nezletilých ze strany otce, Mgr. J. M., tety obžalované, Ing. Bc. D. M., Mgr. M. K., xxx a xxx xxx nezl. E. v ZŠ Xxx xxx, V. J., sestry obžalované a xxx v ZŠ Xxx xxx, D. S., J. M., M. F., xxx a xxx v ZŠ Xxx xxx, B. V., matky spolužáka nezl. E. ze ZŠ Xxx xxx, D. H., manžela svědkyně J., PhDr. J. N., psychologa obžalované, MUDr. I. Ž., psychiatra obžalované, MUDr. I. R., rodinné lékařky obžalované.
20. Dále nalézací soud i další ve věci provedené důkazy listinné velmi pečlivě reprodukuje, a to v odst. 30. – 32., na str. 24 – 30 odůvodnění rozsudku. Jde zejména o znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychologie a psychiatrie vypracovanými soudními znalci doc. PhDr. et PhDr. Radkem Ptáčkem, Ph.D. a MUDr. Petrou Uhlíkovou ve věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4, sp.zn. 14 Nc 335/2014, ve věci úpravy poměrů nezletilých, odborné vyjádření z oboru kriminalistiky, odvětví fonoskopie, usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 13.9. 2017, kterým bylo nařízeno předběžné opatření, kterým byly obě nezletilé až do pravomocného rozhodnutí ve věci svěřeny do péče otce, usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4.10. 2017, sp.zn. 16 Co 373/2017, kterým bylo předchozí usnesení potvrzeno, usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 3.2. 2017, sp.zn. 14 Nc 335/2014, kterým bylo mj. uloženo oběma rodičům předat nezl. E. k hospitalizaci k pozorování a léčbě do zdravotnického zařízení – Xxx nemocnice, dětská xxx, spolu s usnesením Městského soudu v Praze, sp.zn. 16 Co 58/2017, ze dne 10.2. 2017, kterým bylo předchozí usnesení potvrzeno, lékařské zprávy ohledně hospitalizace nezl. E. v uvedeném zdravotnickém zařízení, doplňující zpráva OSPOD ze dne 25.4. 2016, zprávy OSPOD ze dne 24.2. 2016 a dal., zprávy ze základních škol Xxx xxx, Xxx xxx, zprávy MUDr. T., Č., V. ohledně potvrzení omluvenek a vyšetření nezl. E., podstatná část spisu PCR, sp.zn. KRPA-73282/TČ-2016- ublížení na zdraví z nedbalosti, ze kterého mj. vyplývá, že usnesení z 18.7. 2018 byla trestní věc pro podezření ze spáchání přečinu ublížení na zdraví z nedbalosti dle § 148 odst. 1 tr. zákoníku, kterého se měl dopustit M. W. podražením nohou nezl. E., odložena dle § 159a odst. 1 tr. řádu, posudek psychologičky Mgr. A., další lékařské zprávy XXX, MUDr. A. T., MUDr. K., MUDr. R., MUDr. J., MUDr. D., a dal., jakož zprávy opatrovníka obou nezletilých s připojenými listinami, ale i další zde citované listiny.
21. V odst. 33. – 37. odůvodnění rozsudku pak velmi dopodrobna soud reprodukuje ve věci provedené zvukové záznamy telefonní hovorů, a to jednak mezi obžalovanou a nezletilými dcerami, které pořídil otec nezletilých, jednak záznamy pořízené obžalovanou o průběhu předání dcer v době, kdy tyto byly ještě v péči matky.

22. Konečně nalézací soud velmi podrobně reprodukuje i znalecké posudky ve věci provedené, a to znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a klinické psychologie, vypracovaný k posouzení osobnosti obžalované, který je obsažen na č.l. 29 – 51 spisu, včetně jeho doplňku na č.l. 798 – 799, který vypracovali znalci MUDr. Vlastimil Tichý a PhDr. Jirí Kloze, Ph.D. a který znalci řádně u hlavního líčení stvrdili, kde i dopodrobna odpovídali mj. i k dotazům obhajoby (odst. 18. – 22. odůvodnění rozsudku), jakož znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a dětské klinické psychologie, který byl vypracován k posouzení nezl. E. i A. soudními znalci MUDr. Petrou Uhlíkovou a doc. PhDr. et PhDr. Radkem Ptáčkem, Ph.D., a který rovněž znalci před soudem řádně stvrdili a k dotazům vysvětlili (odst. 23. – 26. odůvodnění rozsudku). Neopomíjí ani znalecké posudky předložené obhajobou, konkrétně znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie ze dne 3.4. 2018 vypracovaný MUDr. Petrem Ročkem, znalecký z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie – zvláštní specializace psychologie klinická a obor kultura psychologie dětí a dospělých, zvláštní specializace syndrom zavrženého rodiče ze dne 5.4. 2018, který vypracovala PhDr. Ilona Wölfelová, kdy i tito znalci byli řádně u hlavního líčení vyslechnuti (odst. 27. – 29. odůvodnění rozsudku).
23. Odvolací soud pak pro stručnost odkazuje na velmi podrobnou a spisu odpovídající reprodukci shora všech uvedených a řádně provedených důkazů soudem I. stupně
24. Stručně k námitkám obhajoby odvolací soud uvádí ještě, že znalci MUDr. Tichý a PhDr. Kloze v posudku, který řádně před soudem stvrdili a vysvětlili, kdy odpovídali na četné dotazy, jednoznačně mj. uvedli, že dospěli k závěru, že obžalovaná trpí xxx xxx, je vysoce xxx a xxx, potvrdili, že u obžalované nacházejí xxx xxx xxx, který vychází z jejich osobnostních rysů a slouží k většímu připoutání dcer k sobě, a to vzhledem k boji s manželem o dcery, označili ji za společností a potenciálně zejména svým dcerám nebezpečnou a navrhli uložení ochranného léčení tak, jak nalézací soud uložil. Závěry znaleckého posudku nemohly vyvrátit závěry znalců, které oslovila sama obžalovaná (MUDr. Roček a PhDr. Wolfelová), kteří uvedli, že znalecké posudky vypracovali předně na základě informací od samotné obžalované, nebyli schopni uvést jiné prameny, ze kterých čerpali a na základě kterých dospěli ke svým závěrům. Pokud obžalovaná v odvolání namítá, že ze znaleckého posudku vypracovaného prof. PhDr. et PhDr. Radkem Ptáčkem, Ph.D. vyplývá, že znalec neshledává týrání nezletilých a naopak uvádí, že na rodičovském konfliktu se podílí svědek W., odkazuje v tomto ohledu odvolací soud na plné znění znaleckého posudku vypracovaného Prof. Ptáčkem a MUDr. Uhlíkovou ve vztahu k poškozené E. a A. W.. Z uvedeného znaleckého posudku i následného výslechu obou znalců zejména vyplynulo, že matka vytváří citovou závislost dítěte na dospělém, u pošk. E. byla zaznamenána v průběhu hospitalizace výrazná manipulace ze strany matky, která jednoznačně cíleně manipuluje s příznaky xxx u pošk. E., nutí jí vědomě vytvářet tento syndrom a zneužívat jej ve vztahu s otcem. Chování matky dle znaleckého posudku splňuje kritéria Xxx xxx, kdy matka cíleně vyvolává nebo zveličuje příznaky nemoci s cílem získat nějaký prospěch, přičemž záměrné vytváření příznaků nemocí u nezletilých a zneužívání případných obtíží ve sporu s otcem je zcela v rozporu s jejich zájmy a lze je považovat za týrání.
25. K odvolací námitce obžalované směřující do použitelnosti zvukových záznamů odvolací soud uvádí, že s ohledem na ustanovení § 89 odst. 2 tr. ř. nelze vyloučit použití zvukového záznamu, který byl pořízen soukromou osobou i bez souhlasu ostatních účastníků jakožto důkazu. Nad rámec uvedeného je též nutno zdůraznit, že uvedený důkaz v podobě zvukových záznamů není osamoceným důkazem, nýbrž je v obsahové shodě s dalšími důkazy, které vzal soud I. stupně za prokázané a vina obžalované tedy není založena toliko na předmětných zvukových záznamech. Soud I. stupně doplnil dokazování pak také zvukovými záznamy, na nichž jsou zachyceny telefonní hovory mezi obžalovanou a jejími nezletilými dcerami. V tomto ohledu se odvolací soud nemohl ztotožnit s odvolacími námitkami obžalované, že způsob, jakým byly nahrávky pořízeny, dokresluje vyhrocený rodičovský konflikt, přičemž ze strany obžalované mohlo jít toliko o exces, když uvedené tvrzení obžalované dle odvolacího soudu prokazuje absolutní nedostatek sebereflexe a bagatelizaci svého jednání ze strany obžalované, když naopak pořízené nahrávky jednoznačně podporují závěry

nalézacího soudu o vině obžalované. Nelze považovat za excesní jednání, pokud obžalovaná nabádá svou nezletilou dceru k pomočování za účelem ovlivnění soudního sporu o určení poměrů nezletilých dětí a takto využívá své děti ve sporu s manželem, a opakovaně navádí své nezletilé dcery proti jejich otcí a prarodičům užíváním vulgarismů a jejich úmyslným očerňováním. Jinak k tomuto odkazuje odvolací soud na odst. 46 odůvodnění napadeného rozsudku, kde je problematika požití těchto záznamů řešena.

26. V této souvislosti poukazuje odvolací soud na to, že proces dokazování je výhradní doménou nalézacího soudu, do kterého může odvolací soud vstupovat toliko ojedinele, pokud jsou důkazy soudem I. stupně hodnoceny v rozporu se zásadou volného hodnocení důkazů, tedy nejen jednotlivě, ale i ve všech vzájemných souvislostech, která je zakotvena zejména v ust. 2, odst. 6 tr. řádu, pokud jsou důkazy hodnoceny jednostranně, případně pokud je v hodnocení důkazů uplatňována libovůle. To se však, i když obhajoba tvrdí opak, v tomto případě nestalo, odvolací soud proto nemá žádného důvodu do hodnocení důkazů nalézacím soudem zasahovat. Ten ve věci provedené důkazy hodnotí velmi pečlivě, a to konkrétně v odst. 38–50 na str. 31-36 odůvodnění rozsudku, a to ve vztahu k oběma skutkovým podstatám, kde velmi jednoznačně uvádí, jaké důkazy vzal za věrohodné, a proč neuvěřil obhajobě, důkazům obhajoby. Odvolací soud rovněž pro stručnost na toto odkazuje, neboť proti hodnocení důkazů soudem I. stupně nelze mít žádné výhrady, jak již uvedeno. Rozhodnutí soudu o vině, včetně právní kvalifikace je zákonné, v souladu s ustálenou judikaturou, k tomu pak odvolací soud rovněž poukazuje na komentář v ASPI, kde je problematika řešena v souladu s právním názorem nalézacího i odvolacího soudu.
27. S ohledem na vysokou závažnost a společenskou škodlivost uvedeného jednání obžalované se též nelze ztotožnit ani s odvolací námitkou využití zásady subsidiarity trestní represe, když obžalovaná svým jednáním bezpochyby naplnila veškeré znaky skutkových podstat zločinu týrání svěřené osoby dle § 198 odst. 1, odst. 2 písm. c), písm. d) trestního zákoníku a přečinu ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. b), písm. d), odst. 3 písm. b) trestního zákoníku, a to jako po stránce objektivní, tak po stránce subjektivní, nejedná se o bagatelní přečiny, kde by snad mohlo být v tomto směru uvažováno.
28. Pokud jde o trest, který byl obžalované uložen, rozhodně se nejedná o trest nepřiměřeně přísný v tom směru, aby odvolací soud byl s odkazem na ust. § 258 odst.1,písm.e) tr. řádu oprávněn zasahovat doí jeho výše, není nepřiměřený, ale naopak, odpovídá všem zákonným hlediskům rozhodným pro určení druhu i výše trestu. Obžalované byl ukládán úhrnný trest za dva trestné činy, vyměřený dle zásad úhrnnosti vyjádřených v ust. § 43 odst. 1 tr. řádu, podle nej přísněji trestného činu, tedy podle § 198 odst. 2 tr. zákoníku, a to trest odnětí svobody na samé spodní hranici zákonné trestní sazby, tedy ve výměře 2 let (pachatele tohoto zločinu lze potrestat trestem odnětí svobody v rozmezí 2 – 8 let, polovina trestní sazby tedy činí 5 let). Výkon tohoto trestu jí byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 4 let (tedy na dobu přiměřenou základní výměře), nebylo tedy přistoupeno k uložení trestu spojeného s omezením osobní svobody obžalované, a to zejména s ohledem na jedinou výraznou polehčující okolnost, kterou je její dosavadní trestní bezúhonnost. Jiné polehčující okolnosti totiž shledány nebyly. Obžalovaná nemá náhled na své chování vůči nezletilým dcerám, postrádá sebereflexi a nepolehčuje jí ani doznání a lítost. Samozřejmě nelze k doznání pachatele trestné činnosti nikterak nutit, pokud by tomu tak bylo, došlo by k výraznému porušení základních práv obžalovaného, daných mu trestním řádem i LZPS, nicméně doznání, pomoc orgánům trestního řízení a upřímná lítost, jakož snaha o nápravu, jsou stále nejvýraznější polehčující okolnosti. Naopak jí přitěžuje doba, po kterou se žalovaného jednání dopouštěla, jakož následky, které to na nezletilých mělo, zejména pokud jde o jejich normální vývoj, vztah k otcí a širší rodině, s tímto se zřejmě budou vyrovnávat velmi dlouhou dobu.
29. Vzhledem k závěrům znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie zpracovaného MUDr. Tichým (který je citován výše), z něhož jednoznačně vyplynula nebezpečnost obžalované pro společnost, její dcery, soud I. stupně proto uložil obžalované též ochranné psychiatrické léčení ve formě ambulantní, propojené s psychoterapií. Toto rozhodnutí nalézacího soudu má plně oporu

v ust. § 99 odst.2 písm. a) tr. zákoníku a odvolací soud se i s tímto výrokem proto ztotožňuje, pokud jde o obhajobou napadené znalecké posudky, které byly v trestním řízení vypracovány, k tomu odkazuje odvolací soud již na výše uvedené.

30. Odvolací soud se konečně zabýval z podnětu podaných odvolání i výrokem o náhradě škody, resp. nemajetkové újmy způsobené poškozeným. Odvolací soud se sice ztotožňuje s zhodnocením soudu I. stupně, který uvádí, že zejména u nezl. E. v důsledku jednání obžalované zřejmě došlo nebo mohlo dojít k fatálním následkům, zatímco vzhledem k věku nezl. A. tato do jisté míry nebyla schopna posoudit jednání obžalované tak, aby pro ni muselo mít fatální následky, nicméně zároveň dospěl k závěru, že zhodnocení dopadů trestního jednání obžalované na nezletilé dcery a případné určení konkrétní výše náhrady nemajetkové újmy s tím korespondující, vyžaduje rozsáhlejší dokazování, neboť výsledky provedeného dokazování neposkytují dostatečný podklad pro vyslovení povinnosti obžalované k náhradě nemajetkové újmy, zejména s ohledem na absentující znalecké posudky ohledně jejich současného psychického stavu, přičemž doplňování důkazní situace v tomto směru by bylo již nad rámec samotného trestního řízení. Nelze ani připomenout v tomto směru, že samotné nezletilé, které jsou stále pod vlivem předchozího jednání matky, byť jsou již z jejího bezprostředního popsaného negativního vlivu vyčleněny, zřejmě jednání matky jako újmu nemajetkového charakteru dosud nepocítují. Navíc nalézací soud chybně rozhodoval o náhradě škody, když trestní řád hovoří o majetkové škodě nebo o nemajetkové újmě, jak je v tomto případě.
31. Z výše uvedených důvodů proto, v souladu s ust. § 229 odst. 1 tr. řádu (dle kterého není-li podle výsledků dokazování pro vyslovení povinnosti k náhradě nemajetkové újmy podklad nebo bylo-li by pro takové rozhodnutí potřeba provádět další dokazování, jež by podstatně protáhlo trestní řízení, soud odkáže poškozeného na řízení ve věcech občanskoprávních, popřípadě na řízení před jiným příslušným orgánem), rozhodl odvolací soud jak ve výroku tohoto usnesení uvedeno, zrušil tedy napadený rozsudek toliko ve všech výrocích o náhradě škody, dle § 258 odst.1, písm.f), odst. 2 tr. řádu, a sám dle § 259 odst. 3 tr. řádu rozhodl tak, že se obě poškozené odkazují dle § 229 odst.1 tr. řádu s nárokem na náhradu nemajetkové újmy (nikoli na náhradu škody, jak chybně uvedl ve svých výrociích nalézací soud, proto nemohlo jeho rozhodnutí obstát v tomto směru ani v případě nezl. A.) na řízení ve věcech občanskoprávních.
32. V ostatních výrociích byl napadený rozsudek odvolacím soudem shledán správným a podaná odvolání byla proto zamítnuta, přičemž v podrobnostech v tomto směru odkazuje odvolací soud na velmi podrobné odůvodnění napadeného rozsudku, se kterým se, vyjma shora citovaného, plně ztotožňuje. **Odvolací soud však pochybil pokud ponechal v platnosti výrok dle § 82 odst. 2 tr. zákoníku, kterým byla uložena obžalované přiměřená povinnost k náhradě škody trestnou činností způsobené, neboť obě poškozené odkázal s nároky na nemajetkovou újmu v penězích na řízení ve věcech občanskoprávních dle § 229 odst.1 tr. řádu, opomněl pak zrušit i tento výrok, který tedy v tomto případě oporu v rozhodnutí již nemá.**

Poučení:

Proti tomuto usnesení není další řádný opravný prostředek přípustný. Lze však proti němu podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí, proti němuž dovolání směřuje.

Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodoval v I. stupni, rozhoduje o něm Nejvyšší soud České republiky. Nejvyšší státní zástupce může podat dovolání pro nesprávnost kteréhokoliv výroku ve prospěch i v neprospěch obžalovaného, obžalovaný jen pro nesprávnost výroku, který se ho bezprostředně dotýká, a to pouze prostřednictvím obhájce, jinak se takové podání nepovažuje za dovolání, byť by bylo takto označeno. Nezbytný obsah dovolání je vymezen v ustanovení § 265f) tr. ř., dovolání je možno podat jen z důvodů uvedených v ustanovení § 265b) odst. 1 písm. a – l) tr.ř. Důvody dovolání je možno měnit jen po dobu běhu dovolací lhůty.

pokračování

9To 44/2019

V Praze dne 20. června 2019

JUDr. Jaroslava Lišková v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Rajčová.